

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Cuzmenco Maria xxxxxxxx, născută la xxxxxxxx, originară din satul xxxxx, r-nul xxxxxx și domiciliată în mun. Chișinău, str. xxxxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 14.01.2016 – 30.01.2019

instanța de apel: 03.05.2019 – 18.06.2019

instanța de recurs ordinar: 28.08.2019 – 26.05.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 ianuarie 2019, Cuzmenco Maria a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(1) Cod penal și dispusă eliberarea acesteia de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de atragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă a fost lăsată fără examinare cu drept de adresare în ordine civilă.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Cuzmenco Maria, la 18 aprilie 2013, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere și înșelăciune, sub pretextul beneficiii de serviciile prestate de către SRL „Titan Cargo Grup”, s-a prezentat la sediul SRL „Titan Cargo Grup” c/f xxxxxx, amplasat pe str. Cărbunari 15, mun. Chișinău, unde prezentându-se drept reprezentant al SRL „Meleag Nistrean” c/f xxxxxxxx, a negociat încheierea contractului de vânzare-cumpărare sub nr. 38, prin care,

în termen de 30 zile din momentul semnării, SRL „Titan Cargo Grup” avea obligația să predea marfa în valoare de 83 539,86 lei, iar SRL „Meleag Nistrean”, să o primească și să achite prețul acesteia în termen de 80 de zile, însă a refuzat semnarea acestuia, motivând, că va veni administratorul care are dreptul să semneze contractul, astfel, aplicând doar ștampila S.R.L. „Meleag Nistrean”.

În scopul executării contractului cu nr. 38 din 18.04.2013, la 29.04.2013, conform facturilor fiscale seria BV nr. xxx și seria BV nr. xxxxxxxx, în mun. Chișinău, str. Cărbunari 15. SRL „Titan Cargo Grup”, i-a transmis marfa conform înțelegerii contractuale la fel, a refuzat semnarea facturilor din motiv că, ea nu este administratorul SRL „Meleag Nistrean” și că acesta se v-a prezenta mai târziu pentru semnarea tuturor actelor necesare.

Ulterior, la expirarea termenului de 80 de zile, din motivul neachitării, reprezentanții SRL „Titan Cargo Grup”, au contactat-o pe cet. Cuzmenco Maria, care a refuzat achitarea datoriei, iar ca rezultat, în adresa SRL „Meleag Nistrean”, a fost expediată o pretenție, la care au comunicat că, datele din facturile fiscale nu corespund cu informația din contabilitatea SRL „Meleag Nistrean” și sunt false.

Prin acțiunile sale intenționate Cuzmenco Maria a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, în sumă totală de 83 539,86 lei MDL.

Prin ordonanța din 16 noiembrie 2018 procurorul în procuratura municipiul Chișinău Sergiu Croitoru a modificat învinuirea, încadrând acțiunile lui Maria Cuzmenco în prevederile art.196 alin.(1) Cod penal, cu cauzare de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune, dacă fapta nu constituie o însușire.

Astfel, instanța a constatat, că inculpata Cuzmenco Maria, în luna martie 2013, aflându-se în incinta centrului comercial „ELAT”, amplasat pe bd. xxxxxxx, mun. Chișinău, a negociat verbal cu reprezentantul SRL „Titan Cargo Grup”, Vitalie Moșnoi, condiții de prestare de către acesta a serviciilor de transport „Cargo”, prin intermediul SRL „Titan Cargo Grup” și anume transportarea contra plată din centrul comercial „Dragonul Roșu”, România în Republica Moldova a bunurilor ce-i aparțineau Mariei Cuzmenco și altor persoane.

În rezultatul negocierilor, în luna aprilie 2013, Vitalie Moșnoi, a transportat în Republica Moldova bunuri din centrul comercial „Dragonul Roșu”, România, ce-i aparțineau Mariei Cuzmenco, inclusiv și încălțăminte, o parte din care aparținea cetățeanului de origine turcă Bulduc Mustafa Nihat, prestând astfel servicii de transport „Cargo” în valoare totală de

83539,86 lei, fapt confirmat prin contractul de vânzare - cumpărare nr.38 din 18.04.2013, care în esență denotă elementele unui contract de furnizare, practicat în activitatea comercială externă de către SRL „Titan Cargo Grup”, acesta fiind utilizat ca instrument și document tipizat pentru reglementarea camuflată a raporturilor juridice de transport prestate de către SRL „Titan Cargo Grup” inculpatei Cuzmenco Maria, dar și de asigurare ca garanție juridică atipică - plata serviciilor de transport, conform căruia S.R.L. „Titan Cargo Grup”, în termen de 30 zile urma să predea SRL „Meleag Nistrean”, reprezentată de către Maria Cuzmenco, marfa în valoare de 83539,86 lei, iar aceasta urma să o primească și s-o achite în termen de 80 zile, precum și prin facturile fiscale BV nr. x și BV nr.xx, emise de către SRL „Titan Cargo Grup”, potrivit cărora, Cuzmenco Maria a primit de la SRL „Titan Cargo Grup” încălțăminte șlapi, cod xxxx, în cantitate de 2250 perechi, la prețul unitar - 10.58 lei, în sumă de 28552,50 lei, încălțăminte papuci, cod 64041910, în cantitate de 530 perechi, la prețul unitar - 21,10 lei, în sumă de 13419,60 lei, încălțăminte papuci, cod 64041910, în cantitate de 918 perechi, la prețul unitar 21,10 lei, în sumă de 23243,76 lei și încălțăminte pantofi copii, cod 64029991, în cantitate de 450 perechi, la preț unitar - 13,93 lei, în sumă de 18324,00 lei, iar în total bunuri în sumă de 83539,86 lei.

Conform Raportului de expertiză tehnică a documentelor nr.4545 din 21.05.2015, impresiunea de ștampilă, aplicată sub rubrica „cumpărător” din contractul de vânzare-cumpărare nr.38 din 18.04.2013, impresiunea de ștampila aplicată pe liniile din partea dreaptă de jos a facturii cu seria BV nr.xxx, impresiunea de ștampilă, aplicată pe iniile din partea dreaptă de jos a facturii cu seria BV nr.xxxx au fost create cu clișeul de ștampilă a SRL „Meleag Nistrean” însă, Cuzmenco Maria, urmărind scopul de a induce în eroare administrația SRL „Titan Cargo Grup”, până în prezent nu a achitat agentului economic enunțat suma de 83 539,86 lei, cauzând prin înșelăciune SRL „Titan Cargo Grup”, în modul expus, daune materiale în proporții mari.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatei Cuzmenco Maria, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea inculpatei;

- avocatul Furnică Victor în numele părții vătămate SRL „Titan Cargo Grup”, prin care a solicitat casarea sentinței în latura civilă și, în această parte sa se pronunțe o nouă hotărâre conform modului stabilit pentru prima instanță prin care să se admită integral acțiunea civilă și să fi încasat de la

Cuzmenco Maria, suma de 83 539 lei 86 bani, în rest să mențină sentința atacată.

3.1. În susținerea apelului declarat, avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatei Cuzmenco Maria a menționat că:

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că acțiunile lui Cuzmenco Maria întrunește dementele constitutive al infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal;

- consideră că marfa în valoare de 83539,86 lei, inclusă în actul de învinuire nu a aparținut niciodată SRL „Titan Cargo Grup”, deoarece persoana juridică a prestat doar servicii de transport a mărfii ce aparține învinuitei Cuzmenco Maria, din București în Chișinău;

- faptul confirmat în declarațiile martorului Moșnoi Vitalie (f.d.44-45) care a indicat că marfa în litigiu a fost transportată, la solicitarea învinuitei, din România iar Cuzmenco Maria urma să achite pentru serviciile de transportare, taxele vamale și TVA, declarațiile martorului Toma Sergiu (f.d. 45) care a declarat că activează în calitate de șofer și prestează servicii de transport pentru SRL „Titan Cargo Grup”, care se ocupă cu servicii CARGO, din România și acesta a transportat marfa inclusă în învinuire, precum și prin declarațiile martorului Bulduc Mustafa Nihat;

- menționând faptul că atât prin declarațiile părții vătămate precum și martorilor acestora rezultă cu certitudine faptul că aceștia pretind suma de 83 539,86 lei pentru serviciile de transport acordate de SRL „Titan Cargo Grup” către Cuzmenco Maria iar contractul de vânzare-cumpărare sub nr. 38 este unul fictiv deoarece SRL „Titan Cargo Grup” nu a avut niciodată în proprietate marfa respectivă iar aceasta constituie proprietate exclusivă a învinuitei Cuzmenco Maria motive din care acesteia nu i se poate incrimina cauzarea prejudiciilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere;

- latura obiectivă a cauzării de daune materiale în proporții deosebit de mari se exprimă prin înșelăciune și abuz de încredere;

- prin cauzarea daunelor unei alte persoane legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptul asupra acestora;

- înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului denaturarea informațiilor despre sine sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la

unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi înfăptuite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan;

- abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au în suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc, care cunoscând o anumită evoluție și având amprenta încrederii, sunt exploatare cu rea-voință pentru realizarea rezoluției infracționale;

- prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere - care în realitate se și pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui;

- pentru existența infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări. Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în eroare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire și educație, de mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvârșirii faptei;

- latura subiectivă a infracțiunii date se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă. Astfel, consideră că în acțiunile inculpatei Cuzmenco Maria nu se conțin elementele laturii obiective și subiective ale infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, constatând astfel existența unor raporturi civile.

3.2. În susținerea apelului declarat, avocatul Victor Furnică în numele părții vătămate SRL „Titan Cargo Grup” a menționat că:

- prin prisma declarațiilor părții civilmente responsabile, a reprezentantului părții vătămate Cebotari Galina, martorului Moșnoi Vitalie și a mijloacelor materiale de probă - contractul nr. 38 din 18.04.2013, facturile fiscale seria BV nr. xxx și seria BV nr. xxxx rezultă cu certitudine că Cuzmenco Maria, prin înșelăciune, creând în fața reprezentanților părții civile impresia că acționează în numele și interesele SRL „Meleag Nistean”, i-a fost prestate servicii de transport și furnizare de tip „CARGO” a produselor de larg consum în sumă totală de 83 539,86 lei;

- faptul executării de către partea civilmente a tuturor obligațiilor asumate conform contractului rezultă nemijlocit din documentele vamale aferente importului mărfii în Republica Moldova și facturilor fiscale seria BV nr. xxx și seria BV nr. xxx, pe care partea civilmente responsabilă, indicând că acționează în numele și interesele SRL „Meleag Nistean”, aplicând

ștampila și confirmând recepționare mărfii furnizate conform contractului de transport și furnizare „CARGO”;

- în instanța de judecată, nemijlocit partea civilmente responsabilă, a pretins că a transmis părții civile, prin intermediul martorului Moșnoi Vitalie suma de 4 750 Dolari SUA, în două tranșe 1250 Dolari SUA și ulterior 3 500 Dolari SUA, fapt negat de ultimul, care a indicat că plata urma să fie efectuată de către SRL „Meleag Nistrean” prin transfer bancar, conform contractului nr. 38 din 18.04.2013, care a fost negociat cu Cuzmenco Maria, drept reprezentant al acestei societăți comerciale, iar ulterior în cadrul cauzei penale s-a stabilit că de fapt, nu au împuternicit o astfel de persoană să semneze contracte, nu a activat niciodată în această Companie și în mod fraudulos a aplicat ștampila pe facturile fiscale, astfel, aceste circumstanțe au creat pentru partea civilă, falsă impresie că Cuzmenco Maria acționează în numele și interesele SRL „Meleag Nistrean”;

- prima instanță a considerat drept declarativă declarația părții civilmente responsabile precum că a transmis părții civile, prin Moșnoi Vitalie suma de 4 750 Dolari, iar drept consecință, în condițiile în care Cuzmenco Maria a înțeles și conștientizat că pentru serviciile prestate de către partea civilă urma să achite suma de 4 750 Dolari SUA, iar faptul achitării a fost considerat declarativ de către instanța de fond, soluția care a fost dată de instanță aferentă acțiunii civile evidente este neîntemeiate, iar dificultăți pentru ca instanța să se expună asupra acestei, considerăm că nu a fost stabilite;

- la soluționarea acțiunii civile, prima instanță nu a emis soluția prevăzută de art. 225 alin.(2), (3) Cod de procedură penală „La adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei totală sau parțială, ori prin respingere. (3) Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, a fost admis apelul părții apărării SRL „Titan Cargo Grup” și din alte motive apelul avocatului în numele inculpatei Cuzmenco Maria, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal pornit în privința lui Cuzmenco Maria în baza art.196 alin.(1) Cod penal a înceta în baza art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal și 391 alin.(1) pct.6 Cod procedură penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

A fost admisă acțiunea civilă și a fost încasat de la Cuzmenco Maria în beneficiul SRL „Titan Cargo Grup” prejudiciul material în sumă de 83 539,86 lei.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că prima instanță a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatei Cuzmenco Maria, just încadrându-le în dispoziția art. 196 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - *cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.*

Afirmațiile inculpatei precum că prima instanță a adoptat o soluție incorectă de condamnare reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul constatării vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatei în comiterea faptei și prezența în acțiunile ei a elementelor infracțiunii incriminate.

Necătând la faptul că inculpata Cuzmenco Maria pledează nevinovată, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal, este dovedită pe deplin prin probele administrate și cercetate de către prima instanță, care au fost cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel cum ar fi: *declarațiile reprezentantului „Titan Cargo Grup” SRL, recunoscut parte vătămată – Cebotari Galina; declarațiile martorului Postica Sergiu; declarațiile martorului Moșnoi Vitalie; declarațiile martorului Toma Sergiu; declarațiile martorului Filip Ruslan; declarațiile martorului Topal Vadim; declarațiile martorului Bulduc Mustafa; declarațiile martorului Cuzmenco Nicolai; declarațiile martorului Cebotari Galina; procesul - verbal de confruntare dintre Cuzmenco Maria și martorul Cebotari Galina; procesul-verbal de confruntare dintre Cuzmenco Maria și martorul Moșnoi Vitalie; Raportul de expertiză nr. 4545 din 21.05.2015.*

Astfel, vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

Instanța de apel a considerat nefondat argumentul apărării precum că inculpata nu și-a recunoscut vina în cele încriminate la nici o etapă a procesului penal, motiv pentru care urmează a fi achitată, or, nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatei, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare a acestora.

Instanța de apel a reținut că, declarațiile inculpatei Cuzmenco Maria privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale încriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor audiați și prin probele scrise ale cauzei, care au fost minuțios cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatei Cuzmenco Maria în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal.

În ceea ce privește faptul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a menționat că motivarea hotărârii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Declarațiile inculpatei Cuzmenco Maria privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale încriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor audiați și prin probele scrise ale cauzei, care au fost minuțios cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatei Cuzmenco Maria în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a respins ca fiind declarativ fără suport probant argumentul apărării precum că sentința primei instanțe nu este suficient de motivată, or, obligația instanțelor de a-și motiva hotărârile nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat.

De asemenea, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul inculpatei Cuzmenco Maria precum că nu a fost respectat principiul contradictorialității procesului penal și egalității armelor, or, inculpatei i-a fost acordată posibilitatea de a participa efectiv la efectuarea acțiunilor procesuale, de a-și pleda cauza în condiții care să nu situeze partea într-un dezavantaj substanțial față de partea adversă, probele au fost

examine în prezența inculpatei și avocatului său, astfel încât părțile au fost într-o poziție de egalitate procesuală în fața judecătorului, inculpatei fiindu-i respectat dreptul la un proces echitabil.

Astfel, solicitarea privind achitarea inculpatei nu a fost acceptată de instanța de apel, dat fiind faptul că prin probele administrate este confirmată, pe deplin și fără ambiguități, vinovăția lui Cuzmenco Maria în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal, iar existența cărorva temeuri pentru achitarea inculpatei nu au fost stabilite.

La examinarea cauzei, prima instanță a îndeplinit strictele prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că, respectarea acestor cerințe echivalează cu rezolvarea fondului cauzei, fapt ce nu atrage după sine casarea sentinței în latura aprecierii juridice a faptei constatate de care a fost recunoscută vinovată inculpata Cuzmenco Maria, corectitudinea calificării acțiunilor incriminate și stabilirii pedepsei.

Prin urmare încadrând acțiunile inculpatei în baza art. 196 alin. (1) Cod penal, punând la bază aceleași probe apreciate de prima instanță, în special declarațiile martorilor și probe cercetate în cadrul ședinței a conchis că învinuirea înaintată inculpatei Cuzmenco Maria este confirmată pe deplin.

Prima instanță, conform prevederilor art. 314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpata, partea vătămată, martorii, precum și a cercetat materialele cauzei apreciindu-le în mod obiectiv, care au format convingerea instanței în ce privește vinovăția inculpatei.

Instanța de apel a susținut concluzia privind temeinicia acuzării referitor la prezența în acțiunile inculpatei Cuzmenco Maria a elementelor constitutive ale infracțiunilor imputate, faptele acestuia corect fiind încadrate în prevederile art. 196 alin. (1) Cod penal.

Examinând cauza și recunoscând-o pe Cuzmenco Maria vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(1) Cod penal, prima instanță eronat a dispus eliberarea acesteia de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de atragere la răspundere penală, acțiunea civilă fiind lasă fără examinare cu drept de adresare în ordine civilă, or, în dispozitivul sentinței urma a fi dispusă doar încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție adică: „Procesul penal pornit în privința lui Cuzmenco Maria în baza art. 196 alin. (1) Cod penal se încetează în baza art.60 alin. (1) lit. a) Cod penal și art.391 alin. (1) pct.6 Cod procedură penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală”.

Instanța de apel a reținut că vinovăția lui Cuzmenco Maria în comiterea faptei prejudiciabile a fost demonstrată în afara oricăror dubii, fiind demonstrat faptul prejudiciabil, existența prejudiciului cauzat părții vătămate și legătura causală dintre fapta ilicită care este stabilită în ședința de judecată, iar răspunderea civilă are ca scop repararea integrală a prejudiciului material cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prin urmare, este echitabil și întemeiat ca inculpata să-i achite părții vătămate prejudiciul material cauzat, cel care acționat față de persoană în mod ilicit, fiind obligat să repare prejudiciul patrimonial cauzat.

Instanța de apel a considerat că sunt prezente toate condițiile răspunderii civile delictuale ce rezultă din conținutul art. 1398, 1410 Codului civil și anume existența: prejudiciului material în mărime de 83539,86 (optzeci și trei mii cinci sute treizeci și nouă lei, optzeci și șase bani) lei este dovedit prin probele relatate și fapta comisă de către Cuzmenco Maria. Există și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția lui Cuzmenco Maria în comiterea faptei ilicite care este stabilită în ședința de judecată, iar răspunderea civilă delictuală are ca scop repararea integrală a prejudiciului material cauzat.

La acest capitol instanța de apel a reținut și jurisprudența CEDO, cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu, că *„atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit”*.

5. Decizia instanței de apel din 18 iunie 2019, pronunțată integral la **09 iulie 2019**, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatei Cuzmenco Maria, la **07 august 2019**, prin care invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală**, a solicitat casarea sentinței și a deciziei, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea inculpatei pe motiv că în acțiunile acesteia nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(1) Cod penal.

5.1. În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- în cadrul examinării cauzei penale de către prima instanță și apel nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că fapta inculpatei Cuzmenco Maria

întreunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal;

- învinuirea înaintată inculpatei Cuzmenco Maria și starea de fapt constatată de prima instanță și de instanța de apel în partea laturii penale și civile nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești iar probele administrate de către instanțele de judecată au fost apreciate în mod eronat;

- marfa în valoare de 83539,86 lei, inclusă în actul de învinuire nu aparține niciodată SRL „Titan Cargo Grup” deoarece persoana dată juridică a prestat doar servicii de transport a mărfii ce aparține învinuitei Cuzmenco Maria, din București în Chișinău;

- din învinuirea înaintată rezultă că suma de 83539,86 lei reprezintă valoarea mărfii transportate de către SRL „Titan Cargo Grup” și care aparține inculpatei Cuzmenco Maria, nefiind clar care este valoarea doar a serviciilor de transport prestate. Faptul dat este confirmat prin declarațiile martorului Moșnoi Vitalie (f.d. 44-45) care a indicat că marfa în litigiu a transportat-o, la solicitarea învinuitei, din România iar Cuzmenco Maria urma să achite pentru serviciile de transportare, taxele vamale și TVA, declarațiile martorului Toma Sergiu (f.d. 45) care a declarat că activează în calitate de șofer și prestează servicii de transport pentru SRL „Titan Cargo Grup”, care se ocupă cu servicii CARGO, din România și acesta a transportat marfa inclusă în învinuire, precum și prin declarațiile martorului Bulduc Mustafa Nihat;

- atât prin declarațiile părții vătămate precum și martorilor acestora rezultă cu certitudine faptul că aceștia pretind suma de 83539,86 lei pentru serviciile de transport acordate de SRL „Titan Cargo Grup” către Cuzmenco Maria iar contractul de vânzare-cumpărare sub nr. 38 este unul fictiv deoarece SRL „Titan Cargo Grup” nu a avut niciodată în proprietate marfa respectivă iar aceasta constituie proprietate exclusivă a învinuitei Cuzmenco Maria, motive din care acesteia nu i se poate incrimina cauzarea prejudiciilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere;

- latura obiectivă a cauzării de daune materiale în proporții deosebit de mari se exprimă prin înșelăciune și abuz de încredere. Astfel, prin cauzarea daunelor unei alte persoane legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptul asupra acestora;

- pentru existența infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare

greșită a unei situații sau împrejurări. Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în eroare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire și educație, ce mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvârșirii faptei;

- consideră că în acțiunile inculpatei Cuzmenco Maria nu se conțin elementele laturii obiective și subiective ale infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, constatând astfel existența unor raporturi civile;

- în cazul lui Cuzmenco Maria, atât prin declarațiile inculpatei precum și din declarațiile reprezentantului părții vătămate, contractelor de vânzare-cumpărare, facturilor fiscale, martorilor rezultă că sumele incluse în actul de învinuire reprezintă valoarea bunurilor ce aparțin inculpatei Cuzmenco Maria iar valoarea serviciilor de transport nu au fost constatate;

- în cazul dat existența actelor menționate, demonstrează cu certitudine existența unui drept cu caracter civil iar acestea, fiind probe în cauza penală, garantează în mod real dreptul părților vătămate de a pretinde la despăgubiri, formulând o acțiune civilă într-o instanță civilă de drept comun în baza normelor dreptului civil, fapt care a și avut loc;

- instanța de apel în mod ilegal și neîntemeiat a încasat de la Cuzmenco Maria în beneficiul SRL „Titan Cargo Grup” prejudiciul material în sumă de 83539,86 lei;

- este menționabil faptul că pe marginea încasării sumei de 83539,86 lei a existat un litigiu civil dintre SRL „Titan Cargo Grup” și SRL „Meleag Nistrean”, cauza civilă fiind examinată în procedură în ordonanță în interiorul căreia sa indicat că cauza civilă urmează a fi examinată în procedură generală;

- instanța de apel la încasarea de la Cuzmenco Maria în beneficiul SRL „Titan Cargo Grup” a sumei de 83539,86 lei, nu a ținut cont de faptul că pe contractele de vânzare-cumpărare precum și facturile fiscale este aplicată ștampila autentică a SRL „Meleag Nistrean” - persoană juridică care nu a fost atrasă în calitate de parte a procesului penal în privința inculpatei Cuzmenco Maria. Mai mult decât atât suma de 83539,86 lei nu este una stabilită cu certitudine în situația în care potrivit învinuirii se atestă că această sumă constituie de fapt valoarea mărfii care aparține inculpatei Cuzmenco Maria, aceasta nu ar fi achitat serviciile de transport însă valoarea acestor servicii nu au fost constatate prin învinuire, declarații sau acte ale SRL „Titan Cargo Grup”.

6. Referință asupra recursului declarat nu a fost depusă.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția instanței de recurs în drept, se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

De fapt, urmează a fi elucidate următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată nerespectarea prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context este relevant de specificat că, la judecarea apelului, în conformitate cu art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel

se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată asupra situației de fapt reținute pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatei.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

La caz, autorul recursului își întemeiază solicitările de achitare a inculpatei, pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, invocând următoarele cazuri de casare: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârile atacate nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de fond și de apel au admis erori grave care au afectat soluțiile instanțelor precum și fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Colegiul penal lărgit constată că recurentul formulează mai multe critici îndreptate împotriva soluției pronunțate, în acest sens consemnând că, instanțele de fond nu au acumulat un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că fapta inculpatei Cuzmenco Maria întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(1) Cod penal.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sunt întemeiate, deoarece instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală, nu a judecat cauza sub toate aspectele și nu a dat răspunsuri complete la toate motivele esențiale invocate în apelurile declarate.

În esență, partea apărării menționează în recursul depus precum că, instanța de apel nu a procedat la o examinare proprie a circumstanțelor

acestei cauze și nu a respins motivat fiecare argument invocat de partea apărării.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „*ascultate*”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Desfășurând ideea că, observațiile părții apărării nu au fost dezbătute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, instanța de apel la emiterea deciziei atacate s-a limitat exclusiv la redarea argumentelor invocate în apelurile declarate de către apărătorul părții vătămate SRL „Titan Cargo Grup”, cât și a reluat parțial argumentele expuse în sentința primei instanțe.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, dar s-a expus în mod general asupra cumulului de probe.

Astfel, se constată că, de către instanța de apel au fost interpretate greșit depozițiilor martorilor, fiind selectate numai faptele care au considerat de cuviință, nefiind examinate în ansamblu toate probele care în mod evident dovedesc cu certitudine faptul că inculpata are tangență cu săvârșirea infracțiunii imputate.

Reieșind din conținutul hotărârilor instanțelor inferioare, Colegiul penal lărgit scoate în evidență faptul că, nu a fost combătută critica invocată de apărare, cu referire la aprecierea dată de către instanțele de judecată declarațiilor martorilor, ca fiind o metodă de apărare, lipsind argumentarea și analiză amplă a acestora, în coroborare cu probele administrate în ansamblu. O astfel de constatare a instanțelor, care a-r fi una motivată și argumentată prin raportarea la careva probe ce o combat, nu se regăsește în motivarea soluției.

În acest context, Colegiul consideră, că simpla catalogare a declarațiilor martorilor ca fiind doar o metodă de apărare, simpla afirmare

privind aprecierea critică a acestor declarații fără argumentarea de ce se impune o astfel de concluzie, fără aprecierea versiunilor acestora și divergențelor apărute în raport cu probele acuzației nu poate genera concluzii definitive pe marginea învinuirii aduse.

Este de menționat că, deciziile emise pe cauză, de fapt nici nu conțin analiza probelor, motivarea concluziilor și soluțiilor, instanțele limitându-se la expunerea faptei ca fiind constatată, trecerea în revistă a probelor administrate cu mențiunea simplă că vinovăție este dovedită.

Instanța de apel, făcând eronat trimitere la faptul că, instanța de fond corect a concluzionat confirmarea vinovăției inculpatei, precum motivarea și stabilirea pedepsei, acordând apreciere unilaterală și parțială cumulului de probe administrat în speță, fiind acceptate în mod prioritar probele acuzației, ne fiind combătute argumentat probele apărării prin care este pusă la îndoială vinovăția inculpatei în comiterea faptei imputate, astfel, nerespectându-se în consecință cerințele art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, conform cărora sentința de condamnare se adoptă numai în condițiile în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, ori sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și criticile în instanța de judecată în absența lor.

În acest context, instanța de apel în mod doar declarativ s-a pronunțat referitor la respingerea argumentelor și versiunilor părții apărării, neluarea în considerare a argumentelor ca fiind nefondate, aprecierea critică a declarațiilor inculpatei, martorilor, evitând expunerea argumentată a unor asemenea deducții.

Este de menționat că, de fapt hotărârea atacată nici nu conține analiza probelor, motivarea concluziilor și soluției, instanța limitându-se la expunerea faptei ca fiind constatată, trecerea în revistă a probelor administrate cu mențiunea simplă că vinovăție este dovedită.

Instanța de apel, făcând eronat trimitere la faptul că, instanța de fond corect a concluzionat confirmarea vinovăției inculpatei, precum motivarea și stabilirea pedepsei (*Decizia CA, pagina 79, 91, 95*), deși aceste concluzii nu se regăsesc în sentință, a acordat apreciere unilaterală și parțială cumulului de probe administrat în speță, fiind acceptate în mod prioritar probele acuzației, ne fiind combătute argumentat probele apărării prin care este pusă la îndoială vinovăția inculpatei Cuzmenco Maria în comiterea faptelor imputate, astfel, nerespectându-se în consecință cerințele art. 389 alin. (2)

Cod de procedură penală, conform cărora sentința de condamnare se adoptă numai în condițiile în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, ori sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și criticile în instanța de judecată în absența lor.

În acest context, instanța de apel în mod doar declarativ s-a pronunțat referitor la respingerea argumentelor și versiunilor părții apărării, neluarea în considerare a argumentelor ca fiind nefondate, aprecierea critică a declarațiilor inculpatei, martorilor, evitând expunerea argumentată a unor asemenea deducții.

Astfel, se atestă că învinuirea înaintată inculpatei Cuzmenco Maria și starea de fapt constatată de instanțele de fond nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești iar probele administrate au fost apreciate în mod eronat.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel și-a bazat concluziile doar pe probele acuzării și ale părții vătămate, fără combaterea argumentată și analiza versiunilor și probelor apărării.

În continuare, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu s-a expus în mod clar asupra prejudiciu material pretins a fi cauzat, or, marfa în valoare de 83 539,86 lei inclusă în actul de învinuire nu a aparținut SRL „Titan Cargo Grup”, la caz, persoana juridică prestând doar servicii de transport inculpatei Cuzmenco Maria în sumă de 83 539,86 lei.

Astfel, instanța de recurs reține că nu este clar care este valoarea serviciilor de transport prestate de către SRL „Titan Cargo Grup” inculpatei Cuzmenco Maria, or, de către instanțele de fond această valoare nu a fost constatată.

În acest sens, Colegiul penal lărgit găsește elocvente declarațiile martorului Moșnoi Vitalie care a indicat că marfa a transportat-o la solicitarea Mariei Cuzmenco din România, iar ultima urma să achite pentru serviciile de transportare, taxele vamale și TVA, precum și declarațiile martorului Toma Sergiu care a declarat că activează în calitate de șofer și prestează servicii de transport pentru SRL „Titan Cargo Grup”, care se ocupă cu servicii CARGO, din România și acesta a transportat marfa inculpatei Cuzmenco Maria.

Totodată, din declarațiile părții vătămate precum și martorilor rezultă faptul că suma de 83539,86 lei este suma pretinsă pentru serviciile de transport acordate de SRL „Titan Cargo Grup”, în acest sens contractul de

vânzare-cumpărare sub nr. 38 este unul fictiv deoarece SRL „Titan Cargo Grup” nu a avut niciodată în proprietate marfa respectivă iar aceasta constituie proprietate a inculpatei Cuzmenco Maria.

La fel, nu a fost stabilit de către instanța de apel dacă în acțiunile inculpatei Cuzmenco Maria se întrunesc laturile obiective și subiective a infracțiunii imputate, or, pentru existența infracțiunii prevăzute de 196 alin.(1) Cod penal, este necesar ca victima să fie indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări.

Exceptând cele deja menționate, în opinia Colegiului penal lărgit, totuși, problema de drept rămasă nesoluționată în această cauză, inclusiv în cel de a-1 doilea set al procedurilor desfășurate de instanța de apel, rămâne a fi încadrarea juridică a faptei imputabile inculpatei, care are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În jurisprudența sa constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Vorbind despre importanța încadrării juridice a unei fapte, Colegiul face trimitere la dispozițiile art. 6§3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „*acuzăției*” aduse persoanei deferite judecății.

Principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. În sensul art. 297 Cod de procedură penală, rechizitoriul, este actul de sesizare a instanței de judecată, care este compus din două părți: expunerea și dispozitivul. Expunerea cuprinde informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente, circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea învinuitului, precum și temeiurile pentru liberarea de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal dacă se constată asemenea temeiuri. Dispozitivul cuprinde date cu privire la persoana învinuitului și formularea învinuirii care i se incriminează cu încadrarea juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătorească competentă.

În completarea ultimei sintagme de mai sus, urmează de concretizat că, prin „*încadrarea juridică*” a acțiunilor inculpatului se are în vedere

determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal. Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

La caz, instanța de apel în decizia recurată s-a redus doar la descrierea și definirea laturii obiective și subiective a infracțiunii prevăzute la art. 196 alin.(1) Cod penal, fără a face o analiză în contrapunere cu situația din speță, în așa fel lăsând fără răspuns criticile invocate de partea apărării.

În continuare, instanța de recurs evidențiază că instanța de apel neargumentat de fapt și de drept, a încasat prejudiciul material în sumă de 83 539,86 lei de la Cuzmenco Maria, fără a se expune asupra existenței sau inexistenței litigiului civil dintre SRL „Titan Cargo Grup” și SRL „Meleag Nistrean”, în sumă de 83 539,86 lei, care a fost examinat în procedura ordonanță, apoi anulată.

La fel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că pe contractele de vânzare-cumpărare precum și facturile fiscale este aplicată ștampila autentică a SRL „Meleag Nistrean” - persoană juridică care nu a fost atrasă în calitate de parte a procesului penal în privința inculpatei Cuzmenco Maria.

Colegiul penal lărgit consideră că suma de 83 539,86 lei nu este una stabilită cu certitudine, în situația în care potrivit învinuirii se atestă că această sumă constituie de fapt valoarea mărfii care aparține inculpatei Cuzmenco Maria, invocându-se că aceasta nu ar fi achitat serviciile de transport, iar valoarea acestor servicii așa și nu au fost constatate prin învinuire, declarații sau acte ale SRL „Titan Cargo Grup”.

Colegiul penal lărgit reține că conform art. 6 al Convenției Europene, noțiunea de „acuzare în materie penală” este distinctă de noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil”, astfel, în cauza Perez v. Franța din 12.02.2004, Curtea Europeană a arătat că „...în ciuda existenței unei autonomii a noțiunii de drepturi și obligații cu caracter civil, este necesară analiza legislației interne a statului, atât sub aspectul calificării juridice, cât și în privința conținutului material și a efectelor pe care dreptul intern al statului

le conferă pentru ca un drept să poată fi considerat ca având un caracter civil”.

Colegiul penal lărgit constată că, atât prin declarațiile inculpatei precum și din declarațiile reprezentantului părții vătămate, din contractele de vânzare-cumpărare, facturilor fiscale, declarațiile martorilor, rezultă că sumele incluse în actul de învinuire reprezintă valoarea bunurilor ce aparțin inculpatei Cuzmenco Maria iar valoarea serviciilor de transport nu a fost constatată.

În asemenea circumstanțe, decizia instanței de apel, care urma a fi pronunțată în cadrul continuării procesului de judecată în condițiile art.413, 414 din Codul de procedură civilă, este una incompletă sub aspectul motivării, pentru a fi apreciată în final ca fiind pronunțată în urma examinării obiective și multilaterale a cauzei.

În contextul rigorilor prevăzute de art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției date, instanța de apel nu și-a motivat soluția suficient de clar, or, se atestă utilizarea formulărilor generale, fără a fi elucidate toate circumstanțele esențiale ale cauzei și a oferi aprecierea concretă a fiecărei probe în parte conform art. art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, de fiind respectate în deplină măsură aceste prevederi legale.

Aici, Colegiul menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către

organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale, pentru a evita în final concluzii defectuoase, în prezența cărora se conturează erorile de drept .

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată în partea motivării soluției adoptate și prezintă deficiențe majore, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către părți în ordine de apel, care în opinia acestora au importanță în cauză, admitând astfel eroarea de drept prevăzută de pct. 6), alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelurile declarate la caz, cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, nominalizate și în

prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv în partea individualizării și stabilirii pedepsei, în caz de adoptare sau menținere a unei soluții de condamnare, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, subsidiar pronunțându-se și asupra argumentelor acuzatorului de stat, pentru a pronunța o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Cuzmenco Maria x*, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 09 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena